

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Additio Ad Qvæstiones Selectas in 1. 2. S. Thom. olim
impressas**

Requesenius, Josephus M.

Romæ, 1675

Sectio VII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38791

honesti relicto bono honesto. quae de causa difficultas, quam experitur quis prosequendi bonum arduum, independenter à contrarietate appetitus sensitivi, tunc est mala, quando est victrix, non tamen quando est victa, & confert ad maius meritum operantis sine vilo demerito.

SECTIO VII.

Soluntur reliqua obiectiones.

226 **O**bjicit 1. Henricus cap. 3. §. 2. ex lib. 4. contra Iulianum cap. 13. duo bona inter se pugnare non possunt, pugnant autem inter se conscientia, & concupiscentia, cum ergo dici nequeat conscientiam esse malam, oportet fateri, rationem mali esse in concupiscentia: Rursus sic urget idem argumentum ex lib. 5. cap. 7. nulla pugna est sine malo, sed quando pugnatur, aut bonum pugnant, & malum, aut malum, & malum, aut si duo bona inter se pugnant, ipsa pugna est magnum malum, cum ergo ex his duobus pugnantibus
fo-

sola conscientia fit bonum, & do-
 num Dei, utique concupiscentia,
 quæ contra ipsam pugnat est mala.
 In primis duo bona possunt inter se
 pugnare, quin alterutrum ex his
 euadat malum ratione pugnae, & in-
 compossibilitatis. Sic bonum vir-
 ginitatis pugnat cum bono coniugij,
 quamuis ob talem pugnam neutra
 denominetur mala, similiter consilia
 euangelica, & ius retinendi proprium
 Patrimonium, sunt ambo bona,
 etiamsi dominium, & proprietas bo-
 norum pugnet cum paupertate, quæ
 est vnum ex tribus consilijs. Rur-
 sus potentia consiliatiua, ac directi-
 ua voluntatis ad bonum honestum,
 per dictamen prudentiæ, & poten-
 tia volitiua regulabilis ab illa, sunt
 duo bona, & tamen vna alteri ad-
 uersatur, operando contra illius di-
 ctamen, ergo duæ potentiæ possunt
 inter se pugnare sine præiudicio na-
 tiuæ bonitatis. Quapropter iuxta
 superiorem doctrinam, aio tam po-
 tentiam superiorem, quam inferio-
 rem esse bonas potentias datas à Deo

adhunc finem, vt vna pareat alteri, & ab altera coerceatur, si nolit parere, licet ipsa actualis resistentia, praua sit, ac deordinata. vnde distinguo hanc propositionem, pugna inter duo bona est mala, pugna, inquam, actualis contra præscriptum, potentiæ, cui debet obedire, transeat: virtus pugnandi data cum subordinatione ad obediendum appetitui superiori potenti illam coercere, ne pugnet, est mala, nego, vt patet exemplis supra allatis, & præsertim voluntatis, quæ non inter malas potentias numeratur, quia potest, & aliquando resistit regulæ prudentiæ.

227 Obijcit secundo ex lib. 2. de Nuptijs, & concupiscentia cap. 9. Deus non potuit facere id, cuius prædicatorem pudeat dicere, sed concupiscentia est materia pudoris, & erubescentiæ, ita vt pudeat Prædicatorem dicere, quod concupiscat! ergo est mala, nec est à Deo: minor est doctrina Augustini loco cit. cap. 5. sic scribentis, de hac concupiscentia

erubuerunt, qui primi pudenda texe-
runt, quæ prius pudenda non fuerant,
sed tamquam Dei opera prædicanda,
atque glorianda. Urget, grauius est,
& indignius Deo, quod pudeat ho-
minem alicuius operis, quod non
homo, sed ipse Deus fecit in homi-
ne, cum omnes opifices quanto pos-
sunt labore, & industria, id agant,
ne de suis operibus erubescant, ergo
si concupiscentia non esset ab homi-
ne, sed à Deo, utique primi Paren-
tes erubuissent de eo, quod non ipsi,
sed Deus fecisset in ipsis. Conces-
sa maiori, distingo minorem, con-
cupiscentia est materia pudoris, &
erubescentiæ sumpta pro actu, quo
pars inferior concupiscit contra di-
ctamen rationis, transeat: sumpta
pro potentia collata à Deo, ut re-
gatur à potentia superiori ad concu-
piscendum delectabile honestum, ne-
go, & ad probationem minoris aio,
primos Parentes non erubuisse de
potentia, seu de opere factò à Deo,
sed de actu concupiscendi factò ab
ipsis, ac præueniente vsum rationis

cuius præventionis origo, & causa
fuit peccatum, per quod perdidere-
runt donum integritatis, cuius vir-
tute pars inferior detinebatur, ne
posset insurgere contra superiorem,
vnde nego eos erubuisse de eo, quod
fecit Deus, sed de eo, quod ipsi fe-
cerint, & ideo Augustinus non agno-
uit erubescientiam in ipsa potentia,
sed in actu, vt pater ex verbis fe-
quentibus; *tunc, inquit, texerunt,*
quando erubuerunt, tunc autem eru-
buerunt, quando post inobedientiam
suam, inobedientia membra senserunt,
ideoque erubescientia fuit de sola
actuali inobedientia, nõ de potentia,
alioquin ante peccatum erubuissent.
Et retorqueo argumentum, puduit
Adam, quod consenserit Euæ in esu
pomi vetiti, non tamen quod ha-
buerit à Deo potentiam consentien-
di, ergo materia pudoris, est solus
actus prauus, non potentia produ-
ctiua illius, alioquin equè illum pu-
duisset de appetitu rationali, ac sen-
sitiuo, imò magis de rationali, in
cuius inobedientia inest formalis ma-
li-

litia, & non merè denominatiua, vt
 in ipsa inobedientia appetitus.
 228. Obijcit tertio dicto cap. 3.
 §. 2. *versu*, imò subtiliter ex lib. 3.
 contra Iulianum cap. 3. quod est bo-
 num non expugnatur, sed homo
 vult vincere, & expugnare concu-
 piscentiam per continentiam, ergo
 concupiscentia non est bona, sed
 praua, vnde cap. vlt. eiusdem libri
 feriens Iulianum sic concludit, *si am-
 bo concupiscentiam debellamus, quare
 non vituperamus? quam te iactas ex-
 pugnare continentia, quare non vis
 damnare sententia.* Respondeo vi-
 tuperandam, & expugnandam esse
 concupiscentiam sumptam pro actu
 deordinato concupiscentiæ contra
 inclinationem, ac directionem par-
 tis superioris, non verò sumptam
 pro potentia concupiscendi bonum,
 vel malum, aliter non minus esset vi-
 tuperabilis prauus actus voluntatis,
 quam ipsa voluntas, quam intendit
 expugnare ratio, ne ruat in ample-
 xum boni inhonesti, quod tamen
 non concedit ipse Henricus, vnde si

per pudicitiam non intendimus expugnare ipsam potentiam concupiscibilem secundum se, sed eius pravam operationem, non possumus damnare, ut malam ipsam potentiam, sed eius actum, ideoque non perimus à Deo, ut auferat à nobis appetitum rationalem, & sensitivum, sic enim peteremus priuari facultatibus naturalibus, ab ipso Deo inditis, sed ut tollat, & impediatur motus deordinatos procedentes ab illis.

229 Instas non solum est mala motio deordinata, sed vis impulsiva ad talem motum, unde graues Theologi, quos sequitur Suarez disp. 14. met. sect. 13. num. 26. negant Deo potentiam producendi in homine habitum vitiosum, ne dicatur auctor inclinationis ad malum, ergo prauitas non solum est in motu concupiscentiæ, sed etiam in ipsa potentia, quæ ad talem motum inclinatur, & ideo Augustinus ipsam appellat animi vitium. Distinguo antecedens, vis impulsiva ad malum est mala, si est solummodo impulsiva ad malum, tran-

transeat, si est de se impulsiva ad bonum præscindendo ab honesto, & inhonesto, nego; potentia autem concupiscendi ordinatur ad bonum iucundum abstrahens ab honesto, & inhonesto, vt patet in voluntate, quæ licet sit vis impulsiva ad malum, & aliquando vtens membris ad præuè operandum, non reijcitur, vt mala, quia habet pro obiecto bonum, abstrahens à ratione honesti, vel inhonesti; nec vrget paritas de habitu vitioso, qui non est indifferens ad bonum, vel malum, sed inclinat de se ad solos actus prauos, vel vitiosos, ex quibus generatur. Cæterum nunquam Augustinus concupiscenciam cum habitu vitioso, & morbida qualitate confundit, sed vel cum sola culpa originali, vel eius effectibus, vt aduertit Suarez proleg. 4. cap. 8. num. 16. his verbis, *nec Augustinus in locis allegatis aliquid de tali qualitate docuit, sed animi vitium appellat ipsam originalem culpam, & interdum ipsam potentiarum deordinationem vocat animi infirmitatem, seu*
ef-

effrenem concupiscentiam, imò eius motus noxiam qualitatem, & languorem animi appellat, ut constat ex lib. 14. de Ciuit. cap. 19.

230 Instas Iulianus dicebat concupiscentiam, ut est quædam vis naturalis ad propagationem speciei per generationem esse bonam, malam verò, ut est actualis inclinatio ad illicita, & tamen impugnatur ab Augustino, ergò Augustinus non solum agnoscit rationem mali in ipsa actuali inclinatione ad malum, verum etiam in ipsa potentia productiua talis inclinationis, aliter Iulianus, vel nõ impugnaretur, vel male impugnaretur ab Augustino. Respondeo Iulianum existimasse concupiscentiam rebellem non esse in natura lapsa effectum peccati originalis, quod negabat dari in posteris descendentes ex Adamo, contra verò Augustinus admittens ex doctrina fidei peccatum originale rectè impugnat Iulianum, probans dari peccatum originis, & ab eo oriri potentiam concupiscendi, quæ ab ip-

ipso peccato, tamquam à causa de-
nominatur mala, ac in deterius mu-
tata, quapropter appellat Augusti-
nus malam, non solam actualem con-
cupiscentiam modo supra explicato,
sed etiam ipsam potentiam concu-
piscendi, non ratione sui, sed solius
peccati Adæ; cuius est effectus, quod
negabat Iulianus. distinguo igitur
consequens, Augustinus agnoscit non
solum, vt malam inclinationem ad
malum, sed etiam potentiam produ-
ctiuam talis inclinationis, potentiam
inquam secundum se spectatam, &
prout est virtus debita naturæ, nego,
prout proueniens ex peccato Adæ,
concedo. quod si dicas, Augustinus
sic arguit, dedecet naturam huma-
nam posse, & actu concupiscere con-
tra rationem, ergo datur peccatum
Adæ, & consequenter sentit concu-
piscenciam secundum se esse malam,
non vero denominatiue à peccato
Adæ; nego antecedens, cuius falsi-
tas inde patet, quia lib. 3. de lib. arb.
cap. 20. expresse habet ipsam concu-
piscenciam non esse de se prauam,

nec

nec obijciendam vt crimen , quod utique non diceret, si præscindendo à peccato originali, tamquam à causa, agnosceret rationem mali in ipsa potentia concupiscendi secundum se sumpta, ac proinde si concupiscentia nunc est mala, non potest subire hanc denominationem nisi à mala causa, nempe à peccato originali. aliter fuisset etiam mala in pura natura contra superius dicta.

231 Obijcit quarto dicto §. 2. versu *vox utique S. Augustini*, omnis potentia ideò est bona, & laudabilis, quia saltem habet aliquos actus bonos, sed concupiscentia nullum habet actum bonum, ergo ex nullo capite potest dici bona, & laudabilis, minor patet ex eodem Augustino lib. 4. contra Iulianum cap. 2. vbi docens concupiscentiam in sanctis continentibus ~~in~~ nullos actus bonos exercere, sic loquitur, *quid ergo illic (hoc est in sanctis continentibus) agit concupiscentia, vbi nihil boni concupiscitur ex illa, quid ibi agit libido, vbi nihil boni libabit ex illa, nego*
ma-

maiolem, quia potentia est bona,
 non quia habet, seu facit, sed quia
 potest habere, & facere actum bo-
 num; ad quem ordinatur, vnde ad-
 huc esset bona voluntas, etiamsi
 in multorum sententia actu resiste-
 ret omnibus auxilijs, quia eius boni-
 tas in actu primo non desumitur ab
 actu bono, sed à virtute potente
 exire in actum bonum; potentia au-
 tem concupiscibilis inferior potest
 appetere delectabilia, quæ sunt con-
 tra, & iusta rectam rationem, cum
 non sit determinata ad solam spe-
 ciem delectabilis inhonesti, neque
 enim semper inclinatur contra leges
 temperantiæ ad immoderatam cibi
 quantitatem, vel ad cibos vetitos, sed
 etiam ad moderatam, & ad cibos
 permisso à lege, vnde ad auctorida-
 tem Augustini aio concupiscentiam
 in sanctis continentibus concupisce-
 re aliquod bonum iucundum non
 vetitum à Deo, quemadmodum
 dixi, quod concupiscit moderatum
 cibum, & potum, ideo autem tribui-
 tur illi omne malum, quia cum om-
 nis

nis operatio voluntatis pendeat ex
 Aristotele ab operatione sensuum, &
 hæc vitatur ex peccato originis
 ob quod amisit frænum doni integri-
 ratis, idcirco exordium malorum
 operum, ac omnis mali dicitur esse
 ex concupiscentia vitata per pec-
 catum.

FINIS DISPUTATIONVM.

IN-